

Tórshavn, tann 10. september 2010
J.Nr.: 201000034 / 27

Álit

viðvíkjandi klagu um handfaringina hjá Hvalbiar kommunu av eini innlitsáheitan

Við skrivi, dagfest 27. februar 2010 hevur A sent umboðsmanninum eina klagu um ymisk viðurskifti viðvíkjandi Hvalbiar kommunu. Umboðsmaðurin tók bert tann partin av klaguni til viðgerðar, sum snúði seg um vantandi innlit, og tískil verður bert hesin parturin av klaguni endurgivin.

“Kæra viðv. Hvalbiar kommunu.

Undirritaði vil her við kæra ... um manglandi innlit í mál, sum hava við kommununa at gera.

Eg eri sjálvur valdur limur í Hvalbiar bygdaráð og havi ferð eftir ferð spurt kommununa um:

1. Hvat umvælingin av nýggja kommunala fyrstingarbygninginum hjá kommununi kostaði.
2. Gerð av graslíkisvølli í Sandvík og gerð av vegi til sethúsini hjá B.

Sí hjáløgd skriv til kommununa og svarskriv frá kommununi um nevndu mál. Hóast kommunan sigur seg vilja geva alment innlit í málini, so havi eg enn onki fingið at vita um nevndu mál uttan tað, at eg havi fingið sendandi roknskapirnar hjá kommununi fyri árin har arbeiðini blivu gjørd, men hesar roknskapir hevði eg kunnleika til frammanundan sum limur í bygdarráðnum, og nevndu upplýsingar kunnu ikki lesast úr roknskapunum.

... eg fekk svar frá kommununi tann 14. september 2009, har tey spyrja, hvat eg vil hava innlit í, hetta havi eg greitt frá í áðurnevnda skrivi. Higartil havi eg onki innlit fingið í tilfarið, eg havi biðið um.

...

Skrivini, sum verða umrødd í klaguni, eru endurgivin undir málsgongdini.

Málsgongd

A sendi tann 8. september 2007 Hvalbiar kommunu soljóðandi innlitsáheitan:

“Áheitan um innlit í fyrisitingina.

Vísandi til lógina um innlit í almennu fyrisitingina verður her við sett framm áheitan um innlit í fylgjandi mál:

1. Keypp og umvæling av nýggja kommunala fyrisitingar- og goymslubygninginum hjá Hvalbiar kommunu (húsini hjá C í ...).
2. Gerð av graslíkisvølli í ...
3. Gerð av vegi v.m. til sethúsini hjá B, Hvalba.

Sett verður fram áheitan um:

- a. avrit av øllum fundarfrásagnum frá nevndar- og bygðaráðsfundum, har máluni 1-3 eru umrødd,
- b. avrit av øllum kostnaðarmetingum, útbjóðingartilfari og innkomnum tilboðum í sambandi við einstøku umvælingararbeiðini, sum eru gjørd á kommunala fyrisitingar- og goymslubygningin, umframt avrit av teimum skjølum, sum skjalprógva kostnaðin á einstøku arbeiðunum og sum skjalprógva, til hvønn peningur fyri einstøku arbeiðini er útgóldin
- c. avrit av kostnaðarmeting, útbjóðingartilfari og innkomnum tilboðum í sambandi við gerð av graslíkisvøllinum í
- d. avrit av teimum rokningum, ið eru goldnar fyrirkønt D seinastu 3 árin,
- e. avrit av avtalu millum fyrirkønt D og Hvalbiar Kommununa, ið m.a. fevnir um graviarbeiði v.m. í sambandi við nýggja graslíkisvøllin í ...”

Hvalbiar kommuna svaraði innlitsáheitanini tann 25. september 2007 við soljóðandi skrivi:

“Við. áheitan um innlit í fyrisitingina

Áheitan tygara, dagfest 8. september 2007, viðv. at fáa innlit í niðanfyri nevndu mál:

1. Keypp og umvæling av nýggja kommunala fyrisitingar- og goymslubygninginum hjá Hvalbiar kommunu
2. Gerð av graslíkisvølli í ...
3. Gerð av vegi v.m. til sethúsini hjá B

varð viðgjørd á fundi 25.09.07.

Samtykt varð at geva innlit í omanfyri nevndu mál.

Orsakað av at kommunan í løtuni flytur í onnur høli, verða umbidnu skjølini send tygum seinni í heyst.

Hervið verður sagt frá hesum.”

Tann 20. mai 2009 sendi A Hvalbiar kommunu soljóðandi rykkjara í málinum:

“Viðv. áheitan um alment innlit v.m.

Víst verður til hjálagda skriv viðv. áheitan um innlit dagfest 8. september 2007.

Nú eru skjótt tvey ár síðan eg sendi kommununi omanfyri nevnda skriv, og enn havi eg onki svar fingið. Eg fari hervið at loyva mær at spyrja, nær svar kann væntast, og kann í hesum sambandi upplýsa, at eg havi tosað við Løgtingsins umboðsmann um málið. Eg vil tó gera enn eina roynd at fáa svar frá kommununi, áðrenn eg sendi umboðsmanninum eina formliga klagu. ...”

Hvalbiar kommuna sendi tann 14. september 2009 A soljóðandi skriv:

“Viðv. tykkara áheitan um alment innlit.

Vísandi til skriv tykkara dagfest 8. september 2007 og 20. mai 2009 verður hervið boðað frá, at tú hevur krav uppá alment innlit sambært lóg um alment innlit.

Tá hetta er sagt, mugu vit gera vart við, at skjølíni, sum tú ynskir innlit í, eru sera nógv og umfatandi, og við atlíti at tí serligu stöðu, sum kommunuskrivstovan seinastu tíðina hevur verið í, skulu undirritaðu hervið spyrja, um møguleiki er fyri, at tú kanst greiða gjøllari frá teimum skjølum, sum tú ynskir innlit í, soleiðis at óneyðug tíð ikki verður nýtt uppá at leita eftir skjølum, sum tú kortini ongan áhuga hevur í.

Hetta málið hevur verið trupult, men vón okkara er, at vit nú í semju kunnu finna eina loysn.”

Tann 8. apríl 2010 boðaði Hvalbiar kommuna A frá, at meginparturin av umbidnu skjølunum lógu klár á kommunuskrivstovuni at hyggja ígjøgnum.

Í seinnu helvt av mai var A á kommunuskrivstovuni og fekk at vita, at kommunan var ikki liðug at avrita øll skjølíni, men at hann skjótt skuldi fáa tey.

Tann 15. juni 2010 ringdi Hvalbiar kommuna til A og boðaði frá, at umbidnu avritini lógu klár at heinta.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 10. mars 2010, varð klagan send Hvalbiar kommunu til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur. Samstundis varð Hvalbiar kommuna biðin um at lata umboðsmanninum øll skjøl í málinum til láns.

Tann 31. mars 2010 sendi Hvalbiar kommuna umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Vedr. Deres j.nr. ... - klage fra A.

Under henvisning til Deres skrivelse af 10. marts 2010 skal kommunen herved meddele, at man som også meddelte A ved skrivelse af 14. september 2009 er indstillet på at imødekomme den fremsatte anmodning om aktindsigt.

Årsagen til, at dette ikke allerede er sket, er nærmere den, at den kommunale administration siden As anmodning om aktindsigt dateret 8. september 2007 er gennemgående udskiftet, idet hverken den nusiddende borgmester eller byggerådssekretær besad poster i kommunen på daværende tidspunkt, hvilket også A som byggerådsmedlem er bekendt med. ... Problematikken er den, at der ikke har været anvendt noget elektronisk journaliseringssystem, hvilket selvsagt for andre end netop den pågældende byggerådssekretær gør det vanskeligt at finde konkrete bilag frem. Hensigten med skrivelsen af september 2009 til A var at imødekomme dennes anmodning om aktindsigt men med hjælp til at konkretisere, hvilke bilag der nærmere var tale om for lettere at kunne finde frem til de pågældende bilag. I den forbindelse bemærkes, at der i modsat fald er tale om en ikke ubetydelig mængde af bilag. En skrivelse som A imidlertid ikke siden modtagelsen af de anførte regnskaber har ønsket at reagere på. Det kan således konstateres, at den første officielle reaktion på skrivelsen af september 2009 er fremkomsten af den til Dem indgivne klage.

A har samtidig hermed modtaget skrivelse med oplysning om, at hovedparten af de bilag, hvori han har anmodet om aktindsigt, ligger klar til gennemsyn på kommunekontoret.

Afslutningsvis skal det således anføres, at kommunen har til sinde at imødekomme den fremsatte anmodning om aktindsigt i sin helhed, men at administrationen under henvisning til de ovenfor nævnte forhold har brug for yderligere tid til at finde de resterende bilag frem. Jeg går herefter ud fra, at ombudsmanden ikke længere har nogen interesse i udlån af de pågældende bilag, idet jeg i modsat fald gerne hører fra Dem på ny. “

Við skrivi, dagfest 6. apríl 2010, vórðu viðmerkingarnar hjá Hvalbiar kommunu sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar.

Tann 14. apríl 2010 sendi klagarin umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Viðv. klagu dagfest 27. februar 2010, j.nr. 201000034/6.

Víst verður til skriv tykkara, dagfest tann 6. apríl 2010 og viðmerkingar frá Hvalbiar Kommunu til klaguna.

Grundgevingin hjá kommununi fyri at eg ikki enn havi fingið alment innlit er tann, at øll umsitingin hjá kommununi er útskift. Henda grundgevingin heldur ikki, tí longu í 2008 á regluligum bygðaráðsfundi spurdi eg táverandi skrivaran eftir málinum og fekk longu tá at vita, at øll skjølini undantikið tvær rokningar, ið skuldu váttast, vóru tøk. Hetta er longu tvey ár síðan, og umsitingin hjá kommununi kann ikki pástanda, at tað tekur tvey ár at fáa vátta tvær rokningar og vísa til mongdina av skjølum, ið skulu leitast fram, tá tey longu í 2008 vóru tøk.

Tá tað víðari í viðmerkingunum verður sagt, at eg ikki havi gjørt vart við meg fyrrenn í klaguni dagfest 27. februar 2010 til Løgtingsins Umboðsmann, so er hetta heldur ikki rætt, eg havi ferð eftir ferð munnliga spurt eftir skjølunum, og eg havi eisini munnliga boðað borgarstjóranum frá, at um eg ikki fekk innlitið, so fór eg at senda Umboðsmanninum klagu um málið. Sostatt gav henda munnliga fráboðan mín um at eg fór at kæra málið heldur ikki úrslit.

Í skrivi dagfestum 8. apríl 2010 boðar kommunan frá, at "meginparturin" av skjølunum sum eg havi biðið um innlit í liggja klár, og at eg kann koma at hyggja í tey, tá skrivstovan er opin. Eg má viðganga at sum gongdin í málinum hevur verið, eri eg alt annað enn tryggur við støðuna. Fyri at tryggja at eg veruliga fái innlit í skjølini eg havi biðið um innlit í, fari eg tí at heita á Umboðsmannin um at syrgja fyri, at kommunan sendir Umboðsmanninum øll skjølini í málinum, síðan kunnu skjølini sendast mær. Hetta tryggjar í hvussu so er, at eg veruliga fái innlit í øll skjølini.”

Við skrivi, dagfest 19. apríl 2010, vórðu viðmerkingarnar hjá klagaranum sendar Hvalbiar kommunu til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar. Umboðsmaðurin minti samstundis áheitanina kommununa á at senda umboðsmanninum avrit av teimum skjølum, sum A hevði biðið um innlit í. Umboðsmaðurin boðaði sama dag A frá, at umboðsmaðurin einans sendir klagarum frágreiðingar frá myndugleikunum, og at hann mátti venda sær til Hvalbiar kommunu, um hann ynskti at fáa útflyggjað avrit av umbidnu skjølunum.

Tann 3. mai 2010 sendi Hvalbiar kommuna umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

”Vedr. Sagsnr. ...-A:

Under henvisning til Deres skrivelse af 19. april 2010 vedlagt kopi af skrivelse af 14. april 2010 fra A, skal det herved meddeles, at det med kendskab til de foreliggende omstændigheder anses for formålsløst at gå ind i en dybere diskussion vedrørende de nærmere omstændigheder omkring udskiftningen af kommunens administration og dermed årsagen til, at anmodningen om aktindsigt ikke tidligere er imødekommet. Der henvises i det hele til vor skrivelse af 31. marts 2010. Tilbage står, at kommunen som også tidligere meddelt er indstillet på at imødekomme As anmodning om aktindsigt så hurtigt, som dette praktisk kan lade sig gøre under hensynstagen til de tidligere nævnte besværligheder med konkret at finde de pågældende bilag.

Som det fremgår af vedlagte kopi af skrivelse af 8. april 2010, er det meddelt A, at hovedparten af de ønskede bilag ligger klar til gennemsyn på kommunekontoret, hvilken mulighed A imidlertid åbenbart ikke ønsker at gøre brug af.

...

Afslutningsvis bemærkes, at kommunen nu tager skridt til at fremsende kopi af de ønskede dokumenter.”

Tann 3. maí 2010 vórðu viðmerkingarnar hjá Hvalbjar kommunu sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar.

Í telefonsamrøðu 11. júní 2010 greiddi klagarin umboðsmanninum frá, at hann í seinni helvt av maí hevði verið á kommunuskrivstovuni og fingið at vita, at kommunan ikki var liðug at avrita skjølini. Hann hevði einki frætt aftur frá Hvalbjar kommunu.

Tann 11. júní 2010 minti umboðsmaðurin Hvalbjar kommunu á, at kommunan tann 19. apríl 2010 varð biðin um at lata umboðsmanninum avrit av skjølunum, sum klagarin hevði biðið um innlit í, og at kommunan tann 3. maí hevði boðað frá, at hon fór at taka stig til at senda umboðsmanninum skjølini. Umboðsmaðurin bað Hvalbjar kommunu um at lata sær skjølini beinanvegin.

Tann 16. júní 2010 bar Hvalbjar kommuna umboðsmanninum avrit av umbidnu skjølunum.

Í telefonsamrøðu 21. júní 2010 boðaði klagarin umboðsmanninum frá, at hann hevði fingið skjølini frá Hvalbjar kommunu. Hann segði seg vera stak misnøgðan við avgreiðsluna av innlitsáheitanini, tí sambært honum var útflyggjaða skjalatiltakið ógvuliga mangulfult í mun til tað, sum hann hevði biðið um.

Tann 22. júní 2010 boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at umboðsmaðurin fór undir endaligu viðgerðina av málinum.

Niðurstøða

Hendan klagan snýr seg um handfaringina hjá Hvalbjar kommunu av eini innlitsáheitan í ymisk mál um keyp og bygging hjá kommununi. Tá klagt varð til mín vóru gingin 2 ár og 6 mánaðir, síðani klagarin sendi kommununi innlitsáheitanina.

Góðar tvær vikur eftir at hava móttikið innlitsáheitanina boðar Hvalbjar kommuna klagaranum frá, at avgerð er tikin um at geva innlit, men orsakað av at kommunala fyrisitingin skal flyta í onnur høli, verða skjølini send honum seinni um heystið 2007.

Eftir at klagarin í maí 2009 sendi kommununi eina áminning um málið, biður kommunan í september 2009 klagaran um at greiða gjøllari frá teimum skjølum, sum hann ynskti innlit í. Sambært § 4, stk. 3 í innlitslógini skal ein innlitsáheitan skila til tey skjøl ella tað mál, sum klagarin ynskir at fáa innlit í. Hetta fyri at tað skal vera gjørligt hjá myndugleikanum at finna fram til umbidnu skjølini. Ein myndugleiki kann t.d. ikki seta sum krav, at viðkomandi skal vísa til nummur í skjalaskipanini ella dagfesting á skjølum. Eg meti meginpartin av innlitsáheitanini, dagfest 8. september 2007, vera so mikið ítøkiligan og neyvt útgreinaðan, at eingin ivi kann vera um, hvørji skjøl ella mál klagarin bað um at fáa innlit í.

Hvalbjar kommunu hevur í frágreiðing til umboðsmannin greitt frá, at orsøkin til at málið dróg út m.a. var, at táverandi kommunuskrivarin og borgarstjórin ikki eru í starvi longur, og at tað er trupult hjá øðrum at leita fram skjøl í skjalaskipanini. Hetta meti eg ikki vera eina haldbara grundgeving. Eg fari í hesum sambandi at vísa á, at sambært § 20, stk. 1 í kommunustýrslógini (løgtingslóg nr. 87 frá 17. maí 2000 um kommunustýri) er borgarstjórin dagligur leiðari av kommunalu fyrisitingini. Hetta merkir, at hann hevur ábyrgd av, at umsitingin er virkisfør, og hann skal m.a. syrgja fyri, at arbeiðið er lagt til rættis á hóskað hátt, og at mál ikki taka óneyðuga langa tíð at viðgera.

Hvat viðvíkur trupulleikanum hjá Hvalbjar kommunu at finna fram skjøl ella mál í skjalaskipanini, so eru almennir myndugleikar bundnir av meginregluni um at viðgera eins mál eins. Hetta treytar, at starvsfólkini hava kunnleika til, ella hava móguleika at kunna seg við, hvussu mál av sama slag áður eru viðgørd hjá myndugleikanum. Skjalaskipanin skal somuleiðis innrættast soleiðis, at hon í sjálvum sær ikki avmarkar rættin til innlit. Grundað á frágreiðingina frá kommununi meti eg støðuna viðv. skjalaskipanini hjá Hvalbjar kommunu vera sera óhepna, tí eftir øllum at døma tryggjar skjalaskipanin ikki hesi viðurskifti.

Hvalbjar kommuna hevur, eftir at klagt varð til mín, givið klagaranum innlit. Klagarin hevur í hesum sambandi boðað frá, at hann metir seg ikki hava fingið innlit í øll tey umbidnu skjølini. Eg havi havt høvið at gjøgnumganga skjølini, og samanbórið við innlitsáheitanina hevur kommunan einans latið klagaranum innlit í skjøl, sum viðvíkja málinum um fyrisitingarbygningin hjá kommununi. Kommunan sæst ikki at hava givið innlit í skjøl, sum viðvíkja granslíkisvøllinum í Sandvík ella gerð av vegi til eini ávís hús í Hvalba ella umbidnar frásagnir frá nevndar- og bygðaráðsfundum. Hvalbjar kommuna hevur hvørki greitt umboðsmanninum ella klagaranum frá, hvør orsøkin til hetta er.

Vísandi til hetta fari eg at heita á Hvalbjar kommunu um at taka innlitsáheitanina upp aftur til viðgerðar og lata meg frætta úrslitið av hesi viðgerð. Eg fari í hesum sambandi at vísa á, at ein skrivlig avgerð um innlit, sum ikki til fulnar gongur partinum á mæti, skal grundgevast, jbr. §§ 21 og 23 í fyrisitingarlógini (løgtingslóg nr. 132 frá 10. juni 1993 um fyrisitingarlóg).

Samanumtikið meti eg tað vera sera átaluvært, at tað tók Hvalbjar kommuna hálvttíðja ár at avgreiða innlitsáheitanina frá klagaranum, og eg fari at geva kommununi eina álvarsliga átalu fyri drúgvu viðgerðartíðina.

Av tí at eg haldi talan vera um álvarsom brek við viðgerðini av málinum, havi eg samsvarandi § 10, stk. 1 í umboðsmanslógini boðað formansskapinum í Løgtinginum, løgmanni og landsstýrismanninum í kommunumálum frá niðurstøðu mínari.

Sólja í Ólavsstovu
Umboðsmaður